

ENERJİ VE ÇEVRE MEVZUATI

Fizik Müh. NURDENİ DENİZ

Çevre Bakanlığı ÇEDP Gn. Md. 'lülü

Altyapı Yatırımları ÇED Daire Bşk. 'lülü Enerji Yatırımları Şb. Md.

ÖZET

Sanayileşme ve ekonomik kalkınma için vazgeçemeyeceğimiz enerjinin üretiminden tüketimine kadar her safhası ayrı ayrı çevre sorunlarına sebep olmaktadır. Ekonomik, çevreci, güvenli enerji kaynaklarından enerji temin etmek, artan enerji talebini karşılayacak şekilde yatırımları teşvik etmek olarak hedeflenen enerji politikalarının sürdürülebilir kalkınma anlayışı bünyesinde, enerji-çevre ilişkisinde iyi bir denge kurularak oluşturulması gerekmektedir.

Çevre ile ilgili yürürlükte çok sayıda mevzuat bulunsa da Çevresel Etki Değerlendirmesi çalışması yatırımcı tarafından yatırımı geciktirici bürokratik bir engel olarak değil bilhassa yatırımcıyı yönlendiren rehber olarak algılanmalıdır.

GİRİŞ

Günümüzde karşılaşılan ve gelecekte daha da artması beklenen çevre sorunlarına sebep olan en önemli sektörlerden biri hiç şüphesiz enerji sektörüdür. Hızlı nüfus artışı ile birlikte artan enerji ihtiyacının karşılanması ve tüketimi çevre üzerinde önemli ölçüde olumsuz etkiler yaratmaktadır. Sanayileşmesini tamamlamış, ekonomileri gelişmiş toplumlarda yaşam standardının yükselmesine rağmen hava, su, ve toprak kalitesine bağlı yaşam kalitesinde yükselme sağlanamamış olması ve tüm canlıları, havası, suyu ve toprağı ile bir bütün olan dünyanın her geçen gün biraz daha tükenir hale gelmesi toplumları 1970 yıllardan itibaren çevre sorunlarını tartışmaya, çözüm arayışlarına yöneltmiştir. İklim değişikliği, ozon tabakasının incilmesi, sınır aşırı hava ve su kirliliği gibi global çevre sorunlarının gün geçtikçe artması ise ülkeleri çevre ve ekonomik kalkınmanın entegrasyonunu sağlamak için işbirliğine yöneltmiştir

3-14.6.1992 tarihleri arasında Brezilya'nın Rio de Janerio kentinde düzenlenen Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı sonucunda Türkiye, Rio Deklarasyonu, Gündem 21 ve Orman Prensiplerini kabul etmiş ve Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesini imzalamıştır. İklim Değişikliği Sözleşmesine ise taraf olmamıştır.

Rio deklarasyonu ile; Dünyanın eko sisteminin korunması ve iyileştirilmesi amacı ile global ortaklık ruhu içinde işbirliği yapacak devletler bu konuda etkili bir çevre mevzuatı oluşturmayı kabul etmişlerdir. Bu çerçevede özellikle enerji sektörü ile ilgili yapılacak herhangi bir faaliyete mali destek sağlayacak bir çok uluslararası finans kuruluşları faaliyetin çevreye yapacağı etkilerin uzman otorite tarafından değerlendirilerek onaylanması şartını getirmektedirler.

Artan çevre baskılarının sektörlerle ilgili politikalara çevresel unsurların entegre edilmesi ihtiyacı ile oluşturulan çevre yönetim politikaları ilk defa Türkiye'nin kalkınma hedeflerinin belirlendiği Beş Yıllık Kalkınma Planlarından Üçüncü Beş Yıllık Planda ele alınmış, çevre ve kalkınma politikası hedeflerini bir arada gözeterek insan müdahalesine uğrayan doğal eko sistemlerin taşıma kapasitelerinin dışına taşmamak koşulu ile insan yaşamının kalitesini düzeltmek esasına dayalı sürdürülebilir kalkınma stratejisi Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planında ortaya atılmıştır.

Osmanlı döneminden günümüze kadar gelen çevre ile ilgili çıkarılmış birçok düzenlemeler mevcut ise de doğrudan çevrenin korunmasına yönelik olarak "Sağlık Hizmetleri ve Çevrenin Korunması" başlığı altında 1982 Anayasası'nın 56. maddesinde "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşamak hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir." hükmü yer almaktadır. Ayrıca Anayasamda 56. maddenin dışında çevre korumaya yönelik birçok madde yer almaktadır.

ÇEVRE MEVZUATI

1982 Anayasası ile getirilen çevreye ilişkin hüküm doğrultusunda çevre kirliliğinin önlenmesi, korunması ve iyileştirilmesi amacına yönelik çıkarılan 09.08.1983 tarih ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun amacı, bütün vatandaşların ortak varlığı olan çevrenin korunması, iyileştirilmesi; kırsal ve kentsel alanda arazinin ve doğal kaynakların en uygun şekilde kullanılması ve korunması; su, toprak ve hava kirlenmesinin önlenmesi, ülkenin bitki ve hayvan varlığı ile doğal ve tarihsel zenginliklerinin korunarak, bugünkü ve gelecek kuşakların sağlık ve yaşam düzeylerinin geliştirilmesi ve güvence altına alınmasını, ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu olarak sağlamaktır.

Çevre Kanunu, teknik hususların uygulamasını yönetmeliklere bırakmış olup, yürürlüğe giren yönetmelikler izlenecek prosedürleri, hazırlanacak planları, sağlanacak standartları ve yasaklanacak faaliyetleri belirlemektedir. Kanun'un 10. Maddesine istinaden çıkarılan ve gerçek ve tüzel kişilerin gerçekleştirmeyi planladıkları Yönetmelik

kapsamına giren faaliyetlerinin çevre üzerinde yapabilecekleri bütün etkilerin belirlenerek değerlendirilmesi ve tesbit edilen olumsuz etkilerin önlenmesi için gerçekleştirilecek çevresel etki değerlendirmesi sürecinde uyulacak idari ve teknik usul ve esasları düzenleyen Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği 07.02.1993 tarih ve 21489 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş, daha sonra uygulamada karşılaşılan sorunları giderebilmek amacı ile yönetmelikte değişikliğe gidilerek yenilenen yönetmelik 23.06.1997 tarih ve 23028 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Çevreyi koruma ve kullanmanın temeli olan ÇED Yönetmeliğine göre Yönetmelik kapsamına giren bir faaliyeti gerçekleştirmeyi planlayan gerçek ve tüzel kişiler her türlü teşvik, onay, izin ve ruhsat almadan önce; kamu yatırımları Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı tarafından yatırım programına alınmadan, özel kesim faaliyetlerinde uygulama projeleri onaylanmadan veya mevzii imar planı onaylanmadan önce, yönetmelik Ek 1' deki faaliyetler için ÇED Raporu, EK 2' deki faaliyetler için ise ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlamak, ilgili makamlara sunmak ve verilecek görüşe göre hareket etmekle yükümlüdürler.

EK 1 deki faaliyetler için ÇED Raporu hazırlanıp Bakanlıktan faaliyet hakkında "ÇED Olumlu" kararı, EK 2 deki faaliyetler için ise ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlanıp Mahalli Çevre Kurulundan faaliyet hakkında "Çevresel Etkileri Önemsizdir" kararı alınmadıkça bu faaliyetler için hiçbir teşvik, onay, izin ve ruhsat verilemez.

Enerji sektörüne ilişkin ÇED Yönetmeliği'nin ÇED Uygulanacak faaliyetler listesinde;

- Termik Güç Santralleri (Kurulu Gücü 150 MW ve üzeri olanlar),
- Nükleer Güç Santralleri ile diğer nükleer reaktörler,
- Nükleer yakıtların üretilmesi veya zenginleştirilmesi ile ilgili tesisler,
- Su depolama tesisleri (Göl hacmi 100 Milyon m3 ve üzeri ya da göl alanı 15 km2 ve üzeri),
- Nehir tipi Santraller (Kurulu gücü 50 MW ve üzeri),
- Petrol ve gaz boru hatları (Boru çapı 600 mm. ve üzeri),
- Gerilimi 154 kV ve üstü enerji nakil hatları,
- Denizlerden petrol çıkartılması faaliyetleri,
- Madencilik faaliyetlerinden enerji madenleri,

ÇED Yönetmeliği'nin ÇED Ön Araştırması uygulanacak faaliyetler listesinde ise;

- Jeotermal enerji üretimi,

- Su depolama tesisleri (Göl hacmi 10 Milyon m³ dahil, 100 milyon m³'e kadar ya da göl alanı, 11-15 Km² arasında olanlar),
- Petrol arama ve çıkarma faaliyetleri yer almaktadır.

ÇED Yönetmeliği'ne tabi bir faaliyet için, faaliyetin yapılacağı yer ile ilgili Valilikten o ilde taşra teşkilatı bulunan kurum/kuruluşların mevzuatları açısından faaliyetin yapılmasında sakınca olmadığına dair yer uygunluk kararının alınması gerekir. Buna göre Valilikçe faaliyet yerinin tarımsal niteliği için Köy Hiz. Gn.Md.' lüğü ile 26.08.1998 tarih ve 23445 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye ile Kullanılmasına dair Yönetmelik, 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu ve 4342 sayılı Meracılık Kanunu gereğince Tarım Bakanlığı'nın, 167 Sayılı Kanun gereğince arazinin sulama projeleri kapsamında kalıp kalmadığının belirlenmesi ve yeraltı, yerüstü su kullanımı ile ilgili DSİ Genel Müdürlüğü'nün, alanın tarihi ve arkeolojik alanlardan olup olmadığının belirlenmesi için 2863 Sayılı Kanun gereğince Kültür Bakanlığı'nın, orman alanları için 6831 Sayılı Orman Kanunu, milli park alanı olup olmadığının belirlenmesi 2873 Sayılı Kanun gereğince Orman Bakanlığı'nın, turizm alanı olup olmadığının belirlenmesi için 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanunu gereğince Turizm Bakanlığı'nın, 3194 Sayılı İmar Kanunu gereğince Bayındırlık ve İskan Bakanlığının, karayoluna bağlanacak tesisler için Karayolları Genel Müdürlüğü'nün taşra teşkilatlarından, 1580 Sayılı Belediye Kanunu gereğince ilgili belediye başkanlığından, Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilen alanlarda yapılacak faaliyetler için Özel Çevre Koruma Kurumundan ve ayrıca Milli Savunma Bakanlığı'ndan görüş alınması gerekmektedir.

Alınacak görüşlerden bir veya birkaç tanesinin olumsuz olması durumunda yatırımcının faaliyeti için yeni bir alan bulması gerekmektedir.

Mevzuat açısından yer uygunluk kararı alınan faaliyetler için, faaliyetin türü ve yerine göre Çevre Bakanlığı tarafından hazırlanan format esas alınarak faaliyet sahibi tarafından ÇED raporu hazırlanır veya hazırlattırılır. Hazırlanan ÇED raporlarında öncelikle faaliyet alanının ve etki alanının mevcut durumu (jeolojik, topografik, hidrolojik, biyolojik, iklimsel, tarımsal yapısı, nüfus hareketleri, sosyal, kültürel, ekonomik yapısı, mevcut planlanan arazi kullanımı) ortaya konulduktan sonra faaliyetin inşaat, işletme ve faaliyet işletmeye kapandıktan sonraki dönemlerinin mevcut çevre üzerinde yaratması muhtemel etkileri bilimsel yöntemlere dayandırılarak yapılan hesaplamalarla, deneysel yöntemler ve matematiksel modellemelerle ortaya konulmalıdır. Sosyoekonomik etkiler de dahil olmak üzere faaliyetin çevre üzerinde yaratacağı tahmin edilen tüm etkilerine karşı alınacak önlemlerin de yer aldığı ÇED Raporları yine faaliyetin türü ve yeri esas

alınarak Bakanlıkça ilgili kurum kuruluşlar, üniversiteler, meslek odaları ile gerçek ve tüzel kişilerden oluşturulan İnceleme ve Değerlendirme Komisyonunda (İDK) inceleme ve değerlendirmeye tabi tutulur. Komisyon raporların yeterli veri, bilgi ve belgelere dayandırılıp dayandırılmadığı, çevreye olabilecek etkilerin yeterince incelenip incelenmediği ve çevreye olabilecek olumsuz etkilerin giderilmesi için gerekli önlemlerin alınıp alınmadığı hususlarını bilimsel ve teknik esaslar ve komisyon üyesi kurum kuruluşların mevzuatı çerçevesinde inceleyerek değerlendirmektedir. ÇED I.İDK toplantısını müteakiben faaliyetin gerçekleştirileceği yerde düzenlenen halkın katılımı toplantısında; yöre halkı tarafından dile getirilen görüş ve önerilerde ÇED inceleme-değerlendirme komisyonu toplantılarında dikkate alınmaktadır.

Çevre Kanunu'na istinaden çıkarılan ve kirleticilikleri göz önüne alınarak enerji sektörü içinde yer alacak faaliyetler için uygulanacak yönetmelikler; 02.11.1986 tarih ve 19269 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Kalitesi Korunması Yönetmeliği, 04.09.1988 tarih ve 19919 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği, 27.08.1995 tarih ve 22387 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, 14.03.1991 tarih ve 20814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ve 11.12.1986 tarih ve 19308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Gürültü ve Kontrol Yönetmeliği, 11.07.1993 tarih ve 21634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Zararlı Kimyasal Madde ve Ürünlerinin Kontrolü Yönetmeliği'dir.

Hava Kalitesi Korunması Yönetmeliği (HKKY)'nin amacı her türlü faaliyet sonucu atmosfere yayılan is, duman, toz, gaz, buhar ve aerosol halindeki emisyonları kontrol altına almak; insanı ve çevresini hava alıcı ortamındaki kirlenmelerden doğacak tehlikelerden korumak; hava kirlenmeleri sebebiyle çevrede ortaya çıkan umuma ve komşuluk münasebetlerine önemli zararlar veren olumsuz etkileri gidermek ve bu etkilerin ortaya çıkmamasını sağlamaktır.

Sağlık Bakanlığı uhdesinde olan ve 24.04.1930 tarihinde yürürlüğe giren 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununa istinaden çıkarılan ve 26.09.1995 tarih ve 22416 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Gayri Sıhhi Müesseseler Yönetmeliğinde termik santraller 1. derecede gayri sıhhi müesseseler kategorisinde yer almakta olup, tesis, deneme ve işletmeye alma esnasında izin alınması zorunludur. Emisyon izni alacak tesisler HKKY'nde A ve B listelerine göre sınıflandırılmış olup A grubuna giren termik santraller için Çevre Bakanlığı'nın görüşü alındıktan sonra Sağlık Bakanlığı'ndan emisyon izni alınması zorunludur.

HKKY’nde izne tabi tesisler için getirilen emisyonlarla ilgili sınırlamalar yönetmeliğin Madde 7 ve Ek 7 kısmında genel olarak verilmiştir. Yeni kurulacak tesisler yaratacakları hava kirletici emisyonların havaya ve çevreye zararlı etki yapmaması bu amaçla gereken teknik önlemlerin alınmış olması ve çevredeki hava kalitesini HKKY’nin öngördüğü düzeyin üstünde kirletmemek insan sağlığını etkilememek üzere teknolojik seviyeye uygun teçhizatla donatılacağını belgelemek kaydı ile önce emisyon ön izni almak zorundadırlar. Tesis kurulup fiili üretime başladıktan sonra gereken test, ölçüm ve tesbitler yaparak/yaptırarak emisyon ön izninin iki yıl içinde emisyon iznine dönüştürülme yükümlülüğü vardır.

04.09.1988 tarih ve 19919 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği’nin amacı ülkenin yeraltı ve yerüstü su kaynakları potansiyelinin her türlü kullanım amacı ile korunmasını, en iyi bir biçimde kullanımının sağlanmasını ve su kirlenmesinin önlenmesini ekonomik ve sosyal kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirmek üzere su kirliliğinin kontrolü espaslarının belirlenmesi için gerekli olan hukuki ve teknik esasları ortaya koymaktır. Yönetmelik ile enerji üretim tesislerinin alıcı ortama verdikleri atık sular için içerdikleri maddelerin cins ve miktarlarına deşarj sınırlamaları getirilerek deşarj izni alınması zorunlu kılınmaktadır.

Yönetmelikte, tablo 5’den tablo 21’e kadar yüzey sularına yapılan çeşitli atıksa deşarj tipleri için “sektöre özel” deşarj standartları verilmiştir. Termik santral faaliyeti için çeşitli atıksılara uygulanabilecek deşarj standartları yönetmelik tablo 9.3, tablo 9.6, tablo 9.7, tablo 9.8, tablo 20.7, tablo 21’de verilmiştir. Enerji üretim tesislerinden kaynaklanan atıksıların su ürünleri istihsalı yapılan alıcı ortama verilmesi halinde Tarım Bakanlığınca yürütülen 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa göre yayımlanan su ürünleri yönetmeliğinde belirtilen alıcı ortam standart değerlerinin sağlanması gerekir.

- Alıcı su ortamlarına deşarj izni için mahalli çevre kurullarının alacağı karar ve görüşler doğrultusunda Büyük şehir Belediye hudutları içerisinde Büyük şehir Belediye Başkanlığının belediye hudutları dışında ise mahallin en büyük mülki amiri,
- Yeraltı sularının kullanılması ve korunmasından 167 sayılı Yeraltı Suları Kanunu ve 6200 sayılı DSİ Gn. Md.’lüğü’nün Teşkilat ve vazifeler hakkında kanun uyarınca DSİ Genel Müdürlüğü,
- Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde belirlenen deniz sularının genel kalite kriterlerine uyulmasının sağlanması, içme ve kullanma suyu rezervuarlarının ve benzeri su kaynaklarının korunması için faaliyetlerin durdurulması hallerinde Sağlık Bakanlığı, Çevre Bakanlığı ve mahallin en büyük mülki amiri yetkilidir.

Kömüre dayalı termik santrallerden atılan kül, cüruf ve bu santrallerin Baca Gazı Desülfürizasyon (BDG) tesislerinden atılan cips “Özel İşleme Tabi Atıklar” sınıfında yer almakta olup, bu atıkların toplanması, taşınması işlenmesi ve bertarafına ilişkin esaslar ise 27.08.1995 tarih ve 22387 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde belirlenmiştir.

Faaliyetlerin inşaat ve işletme dönemlerinde oluşacak evsel nitelikli katı atıkların ve işletme süresince oluşacak endüstriyel nitelikli katı atıkların bertarafının 14.03.1991 tarih ve 20814 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren, daha sonra 03.04.1991 tarih ve 20834 sayılı Resmi Gazetede, 22.02.1992 tarih ve 21150 sayılı Resmi Gazetede ve 02.11.1994 tarih ve 22099 sayılı Resmi Gazetede değişiklikleri yayımlanan Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine göre yapılması gerekmektedir.

Faaliyetin inşaat aşamasında ağır iş makinelerinin kullanımı ve inşaat faaliyetleri sonucu oluşan gürültü ile işletme döneminde gürültü kaynağı olabilecek ünite ve ekipmanlar (buhar türbinleri, atık kazanları, fanlar, trafolar, konveyörler, pompalar) dan kaynaklanacak gürültü ve vibrasyon için 11.12.1986 tarih ve 19308 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Gürültü Kontrol Yönetmeliğinde belirlenen sınır değerlere uyulması gerekmektedir.

ÇED inceleme değerlendirme komisyon toplantılarında yönetmeliklerle birlikte yine Çevre Bakanlığınca onaylanmış doğa ve türlerin korunması ile ilgili Avrupa Yaban Hayatı ve Doğal Hayatın Korunması ile ilgili Bern sözleşmesi, Akdeniz’in Kirliliğe Karşı Korunması için Barselona Sözleşmesinde yer alan Özel Koruma Alanları Protokolü, Uluslararası Önemli Sahip Sulak Alanlar (Ramsar) Sözleşmesi, Biyolojik Çeşitlilik Hakkında Rio Sözleşmesi ve Çölleşme ile mücadele için Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, Karadeniz’in Kirlenmeye Karşı Korunması Sözleşmesi gibi temel uluslararası sözleşmeler de esas alınmaktadır.

Enerji sektörü ile ilgili ÇED İnceleme Değerlendirme Komisyonları genellikle Tarım, Orman, Sağlık, Kültür, Enerji ve Tabii Kaynaklar, Bayındırlık ve İskan Bakanlıklarının yanı sıra DSİ, Köy Hizmetleri, MTA, Afet İşleri Genel Müdürlükleri, ilgili Belediye Başkanlıkları ve üniversite veya faaliyetin teknolojisi ve yeri ile ilgili çalışması olduğu bilinen bilim adamları ile ilgili meslek odalarından oluşturulmaktadır.

Nükleer Santraller için ÇED Olumlu Belgesinden sonra Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan yer lisansı, sınırlı çalışma izni, inşaat lisansı, deneme işletmesine başlama izni, tam kapasite çalışma izni ve işletme lisansının alınması zorunludur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Enerji sektörü ile ilgili yapılacak yatırımlar için çevresel hedeflerin ekonomik, sosyal ve enerji güvenliği değerlendirmeleri ile birlikte ele alınabilmesi için ÇED çalışmalarının karar verme sürecinin başında yapılması gerekir. Bu sebeple Beş Yıllık Kalkınma Planlarında belirlenen enerji politikası hedefleri arasında çevresel hedeflerde açıkça yer almalıdır.

Ülkemizde bir ulusal ana fiziki planın olmayışı ve her sektörde bağımsız karar verme alışkanlığı planlamalarda darboğaz olarak ortaya çıkmaktadır.

1960'lı yıllarda ortaya konulan ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından hazırlanarak onaylanan Çevre Düzeni Planları gerekli uygulama programları ile birlikte ele alınmadığından altyapı, ulaşım ve benzeri kararlar bir bütün olarak uygulamaya geçirilmektedir. Toplumsal, ekonomik, kurumsal ve yasal düzenlemeler ile çevresel değerler arasındaki ilişki ve etkileşimleri uyum içerisinde sürdürecektir politikaların tanımlanması, bütüncül bir planlama anlayışını gerektirmektedir. Bu kapsamda Çevre Düzeni Planı, dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesine imkan veren, rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlayacak şekilde olmalıdır. Çevre korumayla ilgili mevzuatın farklı kurum kuruluşların yetkisinde olması bu kurum kuruluşlar arasında işbölümü ve işbirliğini sağlamaya yönelik mekanizmalar geliştirilerek etkili ve eşgüdüm içinde çalışan bir çevre denetim sisteminin kurulmasını gerektirmektedir.

Enerji sektörüne ilişkin olarak;

Enerji politikalarında yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılması hedeflenmeli,

Yatırım kararlarının alınması aşamasında çevresel fayda ve maliyetler göz önüne alınmalı,

Enerji tasarrufu ve verimlilik faaliyetleri geliştirilmeli,

Çevresel ve ekonomik değerlerin en uygun şekilde kullanılması için sürekli ve dengeli kalkınma amacına hizmet eden teknoloji ve prosesler seçilmelidir.

KAYNAKÇA

1. Çevre Bakanlığı Mevzuatı
2. Çevre Koruma Hedef ve İlkeleri (Çevre Koruma Genel Müdürlüğü)
3. Türkiye Enerji Şurası Alt Komisyon Raporları İşbirliği